

۲۰۱۷/۰۹/۱۵

آصف بهاند

د ژوند له پاره یو بل گام اوچتول

(Stafet for Livet)

د ژوند له پاره منډې

د ډنمارک د هیدرسلیف په ښار کې د سیالی دا منډې د لومړي ځل له پاره په ۲۰۱۳ کال په سپتمبر کې جوړې شوې او تر اوسه لا روانې دي او له نیکه مرغه په مثبت لوري روانې دي. د منډو د سیالیو د جوړیدو ځای د اوبو یو ډنډ دی. د یو نیم کیلومتر په واټن د پیاده تگ او منډو له پاره لار ور نه را تاو کړای شوې ده، زه هره ورځ څوځلې پلې پر دې لار ګرځم. د سرنیو منډو له جوړیدو نه دوی ورځې مخکې د منډو له پاره کار پیل شو، د بیلابیلو ټیمونو له پاره ځایونه په نښه کیدل او د هر ټیم مسولینو خپلې کیردې درولې. ما چې دا حالت ولید، دا توري مې پر ژبه او ذهن کې کته پورته کیدل:

دلته ټول مثبت شیان په غځیدو او پراخیدو دي، له هغې پلې دا منډې او د راتلونکي ژوند له پاره فکر او پلان، خو زما په پلرني وطن کې...؟

لومړنی مقاله مې دې منډو ته په ۲۰۱۴ کال سپتمبر کې ولیکله. د هغې مقالې سرلیک مې داسې ما وټاکه: هغه کلی او دا کلی (په جګړې پسې منډې که په ژوند پسې منډې)

د مقالې په یوه برخه کې داسې راغلي دي:

«له کوم کلي نه چې راغلی يم او په کوم کلي کې چې ژوند کوم، تقریباً یو ډول هوا لري، خو د خلکو په ژوند او مزاج کې یې د مخکې او آسمان په شان واټن دی. د پلرني کلي هوا او د اوسني کلي هوا سره ورته ده. نرمه او ژوند بینونکې، خو خلک یې توپیر سره لري. زما د پلرني کلي اوسیدونکي داسې تند مزاجه دي چې لکه د چا خبره نر مچ

د پاڼو شمېره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلینکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولی

هم په پزه نه پرېږدي، اما په ډنمارک کې د هيدرسليف اوسيدونکي لکه چې ټول د مهايمگاندي بچيان وي. ټول نرم خويه، خولي له خندا ډکې او ټول د عدم تشدد فلسفې داسې پيروان دي چې ته وا هره ورځ به د عدم تشدد درس گاندي ورته په غوږونو کې پوکړی وي. زما د پلرني کلي خلک هره ورځ جگړې ته تيار ولاړ وي او د دې کلي خلک نه جگړه پېژني او نه هم تاو تريخوالی...

زه د ډنمارک په جنوب کې په يوه واړه کلي کې ديره يم. دلته شا و خوا ۵۵ زره خلک ژوند کوي. په دې کلي کې د ۲۰۱۴ کال د سپتمبر په شپږمه او اومه نيټه د ۲۴ ساعتونو له پاره (د ژوند له پاره مندې) ترشعارلاندي د مندو سيالي تر سره شوه. خلکو له سني او جنسي توپيرنه پرته په لوبو کې د گډون له پاره په گڼو ټيمونو کې نومونه ليکلي وو. توپير يې له نورو سپورتي سياليو سره دا و چې په نورو سياليو کې گټونکي يو څه تر لاسه کوي، خو په دې سياليو کې هيڅ چا مادي څه تر لاسه نه کړل، بلکې له خپلو جيبونو نه يې په سياليو کې د گډون ونډه ورکوله. په دې ميله ډوله سياليو کې چې څومره شيان خرڅ کړای شول، له گټې نه تر لاسه شوي پيسې له سرطاني ناروغيو سره د مبارزې فونډ ته وليږدول شوي.

د سياليو د تر سره کيدو په سيمه کې د سرطاني ناروغيو په باب مالوماتي پانې اوشعارونه، دنا روغيو د مخنيوي لارې چارې، په رنگه او بسکلي بڼه لگول شوي وو...»

د ۲۰۱۴ کال د مندو له پاره مې چې کومه مقاله ليکلې وه، د پايلې په برخه کې مې په خواشينۍ سره دواړه کلي (هغه کلي او دا کلي) سره پرتله کړي وو، هغه حالت اوس هم روان دی، منفي يې زما په پلرني وطن او کلي کې او مثبت يې زما د اوسيدو په وطن او کلي کې. د پرتلي يوه برخه کې داسې راغلي دي:

«... زه هم له خپلې کورنۍ سره دې سيالۍ ته ورغلی وم. د کومې خيمې په يو اړخ کې لکه د کابل د شاهي دوران د جشنونو د گڼې گوني په منځ کې چرتي روان وم، چې زموږ د کورنۍ کوم غړي پرته له دې چې زما پام وي، زما عکس واخيست. پوښتنه رانه وشوه چې پلاره بيا د څه شي په باب فکر کوي؟ ما څه ونه ويل، خو د ککړې د کومبزي په دهليزونو کې مې د جگړې له خړو گردو او تورو لوگو سره په سرگردانه ډول لکه وپرژلي ماشومان دغه څو جملې او توري بسکته پورته کيدل:

- د دوی مندې، زموږ مندې؟

- دوی په ژوند پسې روان دي او موږ په جگړې پسې مندې وهو.

- دوی د هغه چا د ژوند د ژغورلو له پاره مندې وهي چې هيڅ يې ليدلي نه دي، خو زموږ خلک يا د مرگ له پاره مندې وهي، يا د هيڅ له پاره؟

- دوی د اټکلي پيښيدونکي وير د مخنيوي له پاره مندې وهي، خو زموږ په کلي کور کې د دايمي وير تگر داسې غورليدلی دی چې ټولولو ته يې هيڅ اميد نه شته. د چاودنې او بمباريو د قربانيانو دعا لانه وي خلاصه چې د جنسي تيري وژونکي او دارونکي پلا داسې خوله پرانيزي چې د يو نه، دوو نه، سلو نه، زرو نه؛ بلکې د ټولني د اکثريت جسم او روان داسې زخمي کړي چې رغيدل يې گران نه، بلکې ناشونی وي او د وير د تگر د توليدو اميد نور هم له منځه وړي.

هر څه مې چې کول، خان مې نه شو قانع کولای. د دغو جملو بيا، بيا تکرار لکه د لرم نيش زما د ذهن آرام رانه اخيست. زه د دغو دوو کليو د متفاوتو کلتورونو د بريد پر کرښه باندې هغه ولاړ حيران انسان وم چې د سترگو او ذهن په پرده باندې مې بيا، بيا ليکل کيدل:

- دا کلي او هغه کلي،

- د دوی مندې، زموږ مندې،

- کومې مندې بنې دي، په جگړې پسې مندې که په ژوند پسې مندې؟

- زموږ خلک په څه شي پسې مندې وهي او دا خلک د څه له پاره زغلي؟

- هغوی په خپله خان ته د وير تگر غوړولي، خو دوی د راتلونکي وير د مخنيوي له پاره په تلاش کې دي،

- زما د پلرني کلي کليوال څه کوي او دا اوسني کليوال په څه لگيا دي؟

- هغوی په جگړو او وير پسې په مندو وهلو ځانونه ستري کړل او دا خلک د بڼه ژوند د تر لاسه کولو له پاره خولي تويوي.

بيا مې خان سره وويل:

انسانان له تفاوت سره پيدا شوي دي،

چيرې هغه کليوال او چيرې دا کليوال،

خدای دې د هر چا مل شي.»

په ۲۰۱۶ کال کې مې دې سياليو ته له مالوماتي رپورت سره يوه مقاله «د ژوند له پاره سيالي، د ژوند له پاره منډې» ليکلې چې په پايله کې مې د منډو دا سيالی د خپل وطن د منډو له سيالی سره پرتله کړې وې، لنډون يې داسې دی:»

- دلته سيالي د ژوند له پاره ده، زما په وطن کې سيالي د مرگ له پاره ده،
- دلته سيالي د ژوند د ژغورلو له پاره ده، خو زما په وطن کې سيالي د ژوند د بربادولو له پاره ده،
- دلته سيالي يو بل سره د مرستې او محبت په خاطر تر سره کېږي، خو زما په وطن کې سيالي د تاو تريخوالي او وړاني په خاطر تر سره کېږي، او...

د ډنمارک د هيدرسليف په ښار کې په جوړو شوو سياليو کې هيڅ څوک بابلونکي نه دي، بلکې ټول گډون کونکي گټونکي دي. په دې لوبو کې ټولې منډې او هلې ځلې د انساني احساس له مخې، له مرگ نه د يو انسان د خلاصون له پاره دي. دلته اصلي گټونکي هغه انساني احساس دی چې د انسان د ژوند د ژغورلو له پاره تلاش کوي، دلته اصلي گټونکي هغه انسان دی چې د يو بل نا ليدلي انسان د ژغورولو له پاره پل اوچتوی او زغلي.»
سر کال (۲۰۱۷) هم د منډو دا سيالی په خپل وخت په هماغه ځای کې د هماغې موخې له پاره تر سره شوې. په ډنمارک د ډيري مشهورې ورځپاڼې يوسکي ويست کوستن (JyskeVestkysten) د ۲۰۱۷ کال د سپتمبر د يولسمې نېټې په گڼه کې د دې لوبو راپور خپور شوی دی. په راپور کې راغلي دي چې په سړنيو لوبو کې ۷۸۲۳ تنو په ۱۵۲ ټيمونو کې گډون کړی و چې په ټوليز ډول دې گډونکو ۷۵۱۹۴ کيلومتره منډې کړې دي.
له ۲۰۱۳ کال نه راپه دې خوا څه باندې شپږ ميليونه ډنمارکي کرونه (څه د پاسه يو ميليون امريکايي ډالره) تر لاسه شوي. دا مبلغ هغه فونډ ته ليردول شوي چې په سرطان اخته کسانو د تداوی له پاره هلې ځلې کوي.
په دې ډول ليدل کېږي چې په ډنمارک کې دغه انسان دوستانه دود کال په کال لا پراختيا مومي او د راتلونکي ژوند له پاره يو نه څو گامونه په مثبت لوري پورته کېږي، خو زما په پلرني وطن کې...

«خرڅوي يې رهبران په سودا گرو
خدای دې مل شي د وطن او د ملگرو»

د لوبو د پای ته رسيدو مارش

پای

د پاڼو شميره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې دلېکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ